Dosarul nr. 2-4166/2025

HOTĂRÂRE
În numele Legii

24 iunie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediu Centru)
Instanța compusă din:
Președintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu Grefier Russu Adelina

examinând în ședință publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Covali Alexandru împotriva lui Surdu Valeria cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

constată:

La data de 07 martie 2025, Covali Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Surdu Valeria cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acesteia, reclamantul a indicat următoarele. În fapt, Covali Alexandru a acordat cu titlu de împrumut lui Surdu Valeria suma de 3 500 euro la data de 09.12.2022, fapt prin contractul de împrumut anexat la prezenta cerere.

Susține că, împrumutul în sumă de 3 500 euro urma a fi restituit până la 31.12.2023, fapt prevăzut în punctul 3.1 al contractului de împrumut.

Deși data scadenței a fost depășită, pârâtul nu a achitat până în prezent datoria față de reclamant.

Remarcă că, reclamantul a discutat cu pârâta în repetate rânduri cu privire la necesitatea rambursării banilor, dar așa şi nu a primit suma de bani acordată drept împrumut.

Indică că, la data de 04.03.2024 în adresa pârâtului a fost expediată o somație care s-a restituit ca nereclamată.

Urmare a expedierii somației prin intermediul poștei obișnuite, la 13 aprilie 2024, reclamantul a expediat somația pe adresa de telegram a Valeriei. Deși, mesajul a fost citit, fapt ce poate fi observat din anexa la prezenta cerere, pârâta a ignorat somația expediată şi nu a întreprins nici o acțiune pentru restituirea sumei.

Astfel, la data de 14.05.2024, reclamantul a creat o nouă somație pe care a expediat-o executorului judecătoresc pentru a fi înmânată pârâtei. La data de

20.05.2024, executorul judecătoresc a întocmit un act de constatare prin care a confirmat că urmare a discuției cu pârâta, ultima a confirmat că a recepționat somația și a transmis-o avocatului său.

În continuare susține că, potrivit prevederilor articolul 308 Cod Civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile, iar art. 309 alin. 3) al aceluiași act juridic, menționează ca actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

În ipoteza în care ambele părți au semnat actul, iar declarațiile au fost certe şi concrete există o dovadă fără echivoc a faptului că manifestarea de voință a părților produce efecte juridice, iar ambele părți și-au dorit încheierea anume a acestei tranzacții de împrumut.

Potrivit articolul 992 Cod Civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit articolului 1242 Cod Civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În conformitate cu punctul 6 al Hotărârii plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislație la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut nr.8 din 24.12.2010, Codul Civil nu conține reguli speciale cu privire la forma contractului de împrumut, urmând si fie respectate regulile generale referitoare la forma convenției, adică prevederile art.210, 211 Cod Civil, conform cărora actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice se încheie în formă scrisă dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1 000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Referitor la dobânda de întârziere, susține că potrivit prevederilor art.858 alin.1 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Potrivit prevederilor art.874 alin.1 CC RM, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plăteşte o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin. (2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Potrivit prevederilor art.901 alin.1 lit. a), e) CC RM, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa să ceară: executarea silită a obligației, să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare.

Potrivit prevederilor art.901 alin.5 lit. a) CC RM, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației şi include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

Potrivit prevederilor art.942 alin.1 CC RM, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Potrivit prevederilor art.942 alin.2 CC RM, rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. (6) Orice clauza contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

Mai comunică că, punctul 23 al Hotărârii cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut nr.8 din 24.12.2010, această dobândă poate fi solicitată de împrumutător în cazul neexecutării de către împrumutat a obligației de restituire a împrumutului, indiferent de faptul dacă dobânda a fost sau nu stipulată în contract, legiuitorul pornind de la ideea că, prin lipsa de folosință a unei sume de bani, i se provoacă creditorului un prejudiciu, în cazul nerambursării împrumutului în termen.

Reieşind din cele expuse supra pentru neachitarea datoriei pecuniare, pârâtul este ținut să achite o dobândă în mărime de 10 721 lei, calculată din data imediat următoare scadenței plății (01.01.2024 si până la 25.02.2025).

În drept, susține că, cererea de chemare în judecată este întemeiată pe prevederile: art. 20 din Constituția Republicii Moldova, care dispune ca orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

De asemenea, articolul 10 alin (1), 775 al Codului Civil, care dispune că persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

Articolul 15 al Codului Civil care dispune că apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Articolul 16 Cod Civil, care prevede ca în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) Cod Civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, inclusiv prin: h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității.

Articolul 774 Cod Civil, care menționează ca în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Articolul 858 al Codului Civil al Republicii Moldova, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Și articolul 1242 Cod Civil potrivit căruia, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Solicită reclamantul în cererea de chemare în judecată concretizată: încasarea din contul lui Surdu Valeria, în beneficiul lui Covali Alexandru a datoriei în sumă de 3 500 euro, echivalentul în lei moldovenești conform ratei BNM la ziua executării hotărârii, a dobânzii de întârziere în sumă de 18 318 lei, taxa de stat în sumă de 3 150 lei, taxei de timbru în sumă de 200 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 8 201 lei și 1 200 lei pentru serviciile executorului judecătoresc.

În ședința de judecată reclamantul Covali Alexandru, cât și reprezentantul acestuia avocatul Chirilenco Svetlana, a susținut integral cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia după cum a fost formulată.

În ședința de judecată, pârâta Surdu Valeria, cât și reprezentanții acesteia avocații Botezatu Mihai și Meșteșug Iurie nu au recunoscut acțiunea și au solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată pe următoarele motive de fapt și de drept.

Indică că, la data de 19 noiembrie 2020, între Covali Alexandru şi Carp Nicolai, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare al mijlocului de transport modelul *****" anul fabricării *****, la prețul de 8 000 euro. Prețul pentru automobilul sus menționat a fost achitat parțial de către Carp Nicolai.

Susține că, Carp Nicolai la acel moment se afla în concubinaj cu Surdu Valeria, având împreună şi un copil, astfel pentru a asigura achitarea deplină a prețului automobilului, la data de 09.12.2022, Carp Nicolai a convins-o pe concubina sa Surdu Valeria să întocmească un contract de împrumut cu Covali Alexandru, pe suma restantă a prețului automobilului şi anume 3 500 euro.

De facto, Surdu Valeria nu a primit niciodată suma de bani sus-menționată de la Covali Alexandru, contractul de împrumut fiind de fapt un contrat simulat, or, încheierea contractilului de împrumut de fapt avea menirea de a prelungi efectele raportului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport şi de a asigura sub o formă sau alta executarea obligației de achitare a mijlocului de transport.

Astfel, consideră că în speță, prin încheierea contractului de împrumut ce stă la baza acțiunii lui Covali Alexandru, a fost viciat raportul juridic obligațional dintre Carp Nicolai şi Covali Alexandru, iar în urma acestui fapt, deși Surdu Valeria nu are și niciodată nu a avut personal careva obligații pecuniare față de Covali Alexandru, poate fi obligată să restituie sume de bani pe care de fapt nu le-a încasat.

În drept, în conformitate cu art. 1089 Cod Civil, simulația unui contract poate fi absolută sau relativă. Simulația este absolută atunci când părțile încheie contractul fără intenția de a produce efecte juridice. Simulația este relativă atunci când părțile încheie contractul cu intenția ca el aparent să producă efecte juridice diferite de efectele dorite cu adevărat de către părți (contract secret).

Potrivit art. 1090 alin. (1) Cod Civil, contractul simulat nu produce efecte intre părți.

Conform art. 1094 alin. (1) Cod Civil, persoana care poate invoca simulația o poate face, după caz, pe cale de acțiune în constatare sau pe cale de excepție. Acest drept la acțiune sau la invocarea excepției este imprescriptibil.

Totodată, prin efectele nulității actului juridic, în temeiul art. 331 Cod Civil, se înțeleg consecințele juridice ale aplicării sancțiunii nulității, absolute sau relative a actului juridic încheiat cu încălcarea condițiilor de valabilitate stabilite de lege. Nulitatea are menirea să restabilească pe cât este posibil situația juridică a părților şi a terților existentă la momentul încheierii actului. De aceea, nulitatea trebuie să opereze nu numai pentru viitor, ci și pentru trecut, cu efect retroactiv. Retroactivitatea este înlăturarea efectelor actului juridic care s-au produs între momentul încheierii actului şi acela al desființării lui. Retroactivitatea este consecința necesară a sancțiunii nulității, într-adevăr nulitatea nu și-ar putea realiza finalitatea dară ar permite să existe, chiar și numai pentru trecut, efecte ale actului juridic contrar legii sau voinței părților. Regula repunerii părților în situația anterioară restitutio in integrum ceea ce implică restituirea reciprocă a prestațiilor, dacă în temeiul actului nul s-au efectuat prestații, astfel încât părțile actului juridic să ajungă în situația care exista înaintea încheierii actului. Această regulă apare ca un mijloc de asigurare a eficienței practice a regulii retroactivității.

După cum rezultă din normele precitate, actul juridic simulat implică existența de fapt a două acte, dintre care unul este aparent și nu este menit să producă nici un efect, iar altul este secret, care diferă de cel aparent privitor la natura, părțile sau conținutul operației juridice. Simulația poate fi subiectivă sau obiectivă. Simulația este subiectivă atunci când se referă la părțile actului juridic (este cazul interpunerii de persoane), precum și simulația este obiectivă atunci când se referă la natura sau conținutul actului juridic (se încheie un act simulat ascunzând un alt contract).

Simulația contractului de împrumut din 09.12.2022 rezidă în faptul că în realitate suma respectivă nu a fost transmisă lui Surdu Valeria, iar datoria pretinsă aparține fostului concubin al acesteia - Carp Nicolai. Respectivul contract a fost încheiat fără scop de a produce efecte juridice, ci de a crea aparența că în caz de neachitare a datoriei de către Carp Nicolai pentru suma restantă a automobilului cumpărat, Covali Alexandru o va putea acționa în judecată pe Surdu Valeria pentru recuperarea sumei restante.

Prin urmare, în temeiul art. 1089-1094 Cod Civil, invocă excepția de simulare a contractului de împrumut din 09.12.2022, întrucât actul respectiv a fost încheiat în scopul de a ascunde datoria formată ca urmare a procurării automobilului de către concubinul lui Surdu Valeria-Carp Nicolai. În realitate, Covali Alexandru nu a oferit niciodată nici un fel de împrumut Valeriei Surdu.

Audiind explicațiile părților, studiind materialele cauzei în raport cu argumentele părţilor litigante, instanța de judecată consideră că, acțiunea reclamantului Covali Alexandru este neîntemeiată și urmează să fie respinsă, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.*

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.* Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că*, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.*

Conform prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*, iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Reieșind din materialele cauzei, instanța constată cu certitudine că, la data de 19 noiembrie 2020, între Covali Alexandru şi Carp Nicolai, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare al mijlocului de transport modelul *****" anul

fabricării *****, la prețul de 8 000 euro. Prețul pentru automobilul sus menționat, fiind achitat parțial de către Carp Nicolai.

La data de 09.12.2022, între Covali Alexandru în calitate de împrumutător și Surdu Valeria în calitate de împrumutat a fost încheiat contractul de împrumut în sumă de 3 500 euro.

La data de 04 martie 2024, reclamantul Covali Alexandru a expediat cerere prealabilă în adresa lui Surdu Valeria, aceasta fiind restituită de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat”.

Potrivit pct. 3.1 din contractul de împrumut menționat *supra*, *„suma împrumutului indicată în pct. 1.1. urmează a fi restituită până la 31 decembrie 2023, fără un grafic de achitări şi fără limitarea cuantumurilor viramentelor”.*

Inițial instanța de judecată va reține că, potrivit art. 321 alin. (1) Cod civil, *trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.*

În continuare potrivit art. 774 alin.(1) Cod civil, *în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

Potrivit art. 775 alin. (1) Cod civil, *debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.*

În conformitate cu art. 776 Cod civil*, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.*

În continuare potrivit art. 1242 alin. (1) – (4) Cod civil, *prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.*

(2) Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(3) Până la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu oneros, cu excepția cazului în care ambele părți sunt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist.

(4) Un contract nu se consideră contract de împrumut doar pentru că prevede un termen pentru executarea obligației pecuniare, cu excepția cazului în care împrumutatul este obligat să plătească dobândă suplimentar la acea obligație pecuniară.

Potrivit art. 1247 alin.(1)-(3) Cod civil, *împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.*

(2) Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea şi în cantitatea bunurilor primite şi nimic mai mult, chiar dacă preţurile au crescut ori au scăzut.

(3) În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligaţia de a restitui suma nominală primită fără a ţine cont de variaţiile valorii banilor.

Iar, potrivit art. 1248 alin. (1) Cod civil, *în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art. 942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel.*

În altă ordine de idei, potrivit art. 327 alin. (1) Cod civil, *actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută).*

Potrivit art. 331 Cod civil, *actul juridic nul se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii.*

(2) Actul juridic anulabil este valabil până la declararea acestei nulități de către instanța de judecată, însă, odată anulat, se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii.

(3) Drepturile reale dobândite în temeiul actului juridic nul sau anulat se consideră că nu au fost dobândite pe acest temei. Această dispoziție se aplică și drepturilor de creanță ori drepturilor asupra obiectului de proprietate intelectuală dobândite în temeiul actului juridic.

(4) Dispozițiile alin. (3) nu afectează eventuala dobândire a dreptului prin uzucapiune în condițiile legii.

(5) Prestațiile executate în temeiul actului juridic nul sau anulat, precum și alte îmbogățiri obținute din acele prestații se supun restituirii conform dispozițiilor legale privind îmbogățirea nejustificată.

(6) În cazul în care în temeiul actului juridic nul sau anulat s-a dobândit un drept prin înregistrarea într-un registru de publicitate prevăzut de lege, iar titularul în folosul căruia este înregistrat dreptul nu își dă consimțământul la radiere, dreptul dobândit se radiază doar pe calea acțiunii în rectificare.

(7) Instanța de judecată nu poate pronunța din oficiu efectele nulității chiar dacă a constatat nulitatea absolută din oficiu.

Potrivit art. 1089 Cod civil, *simulația unui contract poate fi absolută sau relativă.*

(2) Simulația este absolută atunci când părțile încheie contractul fără intenția de a produce efecte juridice.

(3) Simulația este relativă atunci când părțile încheie contractul cu intenția ca el aparent să producă efecte juridice diferite de efectele dorite cu adevărat de către părți (contract secret).

Potrivit art. 1090 alin. (1) Cod civil, *contractul simulat nu produce efecte între părți.*

În corespundere cu art. 1094 Cod civil, *persoana care poate invoca simulația o poate face, după caz, pe cale de acțiune în constatare sau pe cale de excepție. Acest drept la acțiune sau la invocarea excepției este imprescriptibil.*

La caz, din coroborarea prevederilor legale citate *supra* cu circumstanțele cauzei și, în special, cu explicațiile părților oferite în cadrul ședinței de judecată, instanța constată că, deși la data de 09 decembrie 2022 între Covali Alexandru, în calitate de împrumutător, și Surdu Valeria, în calitate de împrumutat, a fost încheiat un contract de împrumut în sumă de 3 500 euro, simpla existență a acestui înscris nu este suficientă, în circumstanțele speței, pentru a concluziona că între părți s-a stabilit în mod efectiv un raport juridic de împrumut, în sensul art. 1242 din Codul civil.

Or, specificul contractului de împrumut constă în transmiterea de către împrumutător a banilor sau a altor bunuri fungibile în proprietatea împrumutatului, cu obligația corelativă a acestuia din urmă de a restitui o sumă echivalentă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate. Prin urmare, pentru a putea pretinde restituirea sumei cu titlu de împrumut, reclamantul urmează să demonstreze nu doar existența înscrisului intitulat contract de împrumut, ci și faptul că raportul juridic invocat corespunde, în substanța sa, voinței reale a părților și naturii juridice a contractului încheiat.

În speță, instanța reține că, anterior încheierii contractului de împrumut din 09 decembrie 2022, între Covali Alexandru și Carp Nicolai fusese încheiat, la data de 19 noiembrie 2020, un contract de vânzare-cumpărare a unui mijloc de transport de model *****, anul fabricației *****, la prețul de 8 000 euro. Potrivit explicațiilor pârâtei, suma de 3 500 euro, indicată ulterior în contractul de împrumut, reprezenta, în realitate, partea restantă din prețul automobilului, obligație care îi revenea lui Carp Nicolai în calitate de cumpărător.

Astfel, împrejurările în care a fost încheiat contractul de împrumut, coroborate cu susținerile pârâtei referitoare la lipsa transmiterii efective a sumei de bani, impun examinarea naturii reale a raportului juridic dintre părți, prin prisma dispozițiilor legale privind simulația actului juridic.

Instanța observă că, potrivit art. 1089 din Codul civil, simulația poate fi absolută, atunci când părțile încheie contractul fără intenția de a produce efecte juridice, sau relativă, atunci când acestea urmăresc ca actul aparent să producă efecte juridice diferite de cele dorite în realitate. În acest context, contractul aparent

nu poate fi examinat în mod izolat de circumstanțele în care a fost încheiat și de scopul urmărit în realitate de către părți.

Aplicând aceste prevederi la circumstanțele cauzei, instanța constată că pârâta a invocat în mod expres caracterul simulat al contractului de împrumut, susținând că nu a primit de la reclamant suma de 3 500 euro, iar înscrisul a fost întocmit exclusiv în vederea garantării achitării de către Carp Nicolai a restului de preț pentru automobilul procurat. Prin urmare, se impune stabilirea faptului dacă înscrisul respectiv reflectă un raport juridic de împrumut real sau dacă a fost utilizat pentru a crea aparența existenței unei obligații pecuniare proprii a pârâtei.

Instanța reține că, deși contractul de împrumut poartă semnăturile părților contractante, această împrejurare nu exclude, posibilitatea invocării simulației. Încheierea unui act juridic în formă scrisă și semnarea acestuia confirmă existența manifestărilor de voință consemnate în înscris, însă nu împiedică examinarea scopului real urmărit de părți și a concordanței dintre conținutul formal al actului și raportul juridic existent în fapt.

Totodată, instanța subliniază că, în temeiul art. 1094 din Codul civil, simulația poate fi invocată pe cale de excepție, astfel încât apărarea formulată de pârâtă urmează a fi examinată în cadrul prezentei cauze, în vederea stabilirii temeiniciei pretențiilor reclamantului.

În acest sens, instanța apreciază că simpla invocare a existenței unui contract de împrumut nu eliberează reclamantul de obligația de a demonstra temeiul factual și juridic al pretenției sale, în special în condițiile în care pârâta contestă însăși realitatea raportului juridic de împrumut și susține că suma indicată în contract reprezenta o datorie provenită dintr-un raport juridic distinct, în care aceasta nu a avut calitatea de cumpărător.

În cadrul ședinței de judecată, s-a constatat că contractul de împrumut din 09.12.2022, încheiat între Covali Alexandru, în calitate de împrumutător, și Surdu Valeria, în calitate de împrumutat, este unul simulat, or, circumstanțele de fapt stabilite în cauză, analizate în ansamblul lor, denotă că suma de 3 500 euro, indicată în contract, nu a fost transmisă pârâtei cu titlu de împrumut, ci reprezenta partea restantă din prețul mijlocului de transport procurat anterior de Carp Nicolai de la reclamant.

În acest sens, instanța acordă relevanță explicațiilor părții pârâte, potrivit cărora, la data de 19 noiembrie 2020, între Covali Alexandru și Carp Nicolai a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a automobilului de model *****, anul fabricației *****, la prețul de 8 000 euro, o parte din prețul convenit rămânând neachitată. Ulterior, la data de 09 decembrie 2022, contractul de împrumut a fost încheiat în scopul de a asigura achitarea sumei restante din prețul automobilului, deși, în realitate, pârâta nu a beneficiat de transmiterea vreunei sume de bani din partea reclamantului.

Instanța constată că aceste explicații sunt coerente cu succesiunea cronologică a raporturilor juridice stabilite între reclamant și Carp Nicolai, precum și cu faptul că suma înscrisă în contractul de împrumut corespunde restului de preț al automobilului, despre care pârâta susține că urma să fie achitat de către cumpărător. Prin urmare, există o legătură directă între obligația de plată rezultată din contractul de vânzare-cumpărare și încheierea ulterioară a contractului de împrumut, împrejurare care susține versiunea pârâtei referitoare la scopul real al întocmirii ultimului înscris.

În același timp, instanța reține că reclamantul și-a întemeiat pretențiile exclusiv pe contractul de împrumut din 09.12.2022, solicitând încasarea de la Surdu Valeria a sumei de 3 500 euro, precum și a dobânzii de întârziere aferente. Cu toate acestea, existența înscrisului respectiv nu poate fi apreciată separat de circumstanțele în care a fost încheiat, întrucât, pentru angajarea răspunderii contractuale a pârâtei, este necesar ca obligația invocată să aibă un temei juridic real și valabil.

Or, potrivit art. 1242 alin. (1) din Codul civil, contractul de împrumut presupune transmiterea în proprietatea împrumutatului a banilor sau a altor bunuri fungibile, cu obligația corelativă de restituire a unei sume echivalente ori a unor bunuri de același gen, calitate și cantitate. Prin urmare, în situația în care suma indicată în contract nu a fost acordată efectiv pârâtei, iar înscrisul a fost întocmit pentru a crea aparența unui raport juridic de împrumut, în scopul asigurării executării unei obligații provenite dintr-un alt raport juridic, nu poate fi reținută existența unui contract de împrumut real între reclamant și pârâtă.

În acest context, instanța subliniază că, potrivit art. 1089 alin. (3) din Codul civil, simulația este relativă atunci când părțile încheie un contract cu intenția ca acesta să producă, în aparență, efecte juridice diferite de cele urmărite în realitate. În speță, contractul de împrumut a fost utilizat pentru a crea aparența că Surdu Valeria ar fi beneficiat personal de suma de 3 500 euro și că, în consecință, ar avea obligația de a o restitui reclamantului, în timp ce scopul real al operațiunii juridice era acela de a asigura achitarea restului de preț datorat de Carp Nicolai pentru automobilul procurat.

Astfel, instanța apreciază că înscrisul din 09.12.2022 nu reflectă natura reală a raportului obligațional dintre părți, ci reprezintă un act juridic aparent, încheiat pentru a ascunde scopul efectiv urmărit de acestea. Împrejurarea că pârâta a semnat contractul nu este, suficientă pentru a înlătura caracterul simulat al acestuia, în condițiile în care simulația privește tocmai neconcordanța dintre voința declarată prin actul aparent și situația juridică urmărită în realitate.

Sub acest aspect, instanța reține și prevederile art. 1090 alin. (1) din Codul civil, potrivit cărora contractul simulat nu produce efecte între părți. Prin urmare, reclamantul nu poate fundamenta o pretenție de restituire a împrumutului

împotriva pârâtei exclusiv pe un act care nu reflectă un raport juridic de împrumut real între aceștia.

Totodată, în temeiul art. 1094 alin. (1) din Codul civil, simulația poate fi invocată pe cale de excepție, iar dreptul de a o invoca este imprescriptibil. În consecință, apărarea formulată de Surdu Valeria este admisibilă în cadrul prezentei cauze, instanța fiind îndreptățită să examineze caracterul real al raportului juridic invocat de reclamant și să stabilească efectele juridice ale contractului litigios.

În ceea ce privește sarcina probațiunii, instanța reține că, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel. Această regulă impune atât reclamantului, cât și pârâtei obligația de a susține prin probe pertinente circumstanțele de fapt pe care își întemeiază pozițiile procesuale.

În speță, reclamantului îi revenea sarcina de a demonstra temeinicia pretenției sale de încasare a datoriei, inclusiv existența unui raport juridic de împrumut real cu pârâta, în timp ce pârâta a invocat caracterul simulat al contractului și a explicat împrejurările în care acesta a fost încheiat. Instanța nu poate considera că simpla prezentare a unui contract semnat de părți face inutilă verificarea obiecțiilor referitoare la natura reală a actului juridic, în special atunci când aceste obiecții sunt întemeiate pe circumstanțe concrete, relevante pentru calificarea juridică a raportului dintre părți.

Aplicând regulile privind sarcina probațiunii și aprecierea probelor, instanța constată că argumentele pârâtei sunt susținute de succesiunea faptelor descrise, de existența raportului juridic anterior dintre reclamant și Carp Nicolai, precum și de corespondența dintre suma restantă din prețul automobilului și suma înscrisă în contractul de împrumut. Aceste împrejurări, apreciate în ansamblu și în coroborare cu explicațiile părților, conduc la concluzia că înscrisul din 09.12.2022 a fost întocmit pentru a crea aparența unei obligații de restituire a unui împrumut, deși, în realitate, suma respectivă nu a fost transmisă pârâtei.

Instanța mai reține că buna-credință a participanților la raporturile juridice civile, consacrată de art. 10 și art. 775 din Codul civil, nu poate suplini lipsa unui temei juridic real al obligației pretinse și nici nu poate transforma o obligație aparținând unei alte persoane într-o obligație proprie a pârâtei, în absența unui temei juridic valabil pentru asumarea acesteia.

În aceste condiții, instanța apreciază că pretenția reclamantului de încasare a sumei de 3 500 euro de la Surdu Valeria nu poate fi admisă, întrucât aceasta se întemeiază pe un contract simulat, care nu reflectă transmiterea efectivă a unui împrumut și nu poate produce între părți efectele juridice specifice unui asemenea contract.

În ceea ce privește nulitatea actului juridic, instanța reține că, potrivit art. 327 alin. (1) din Codul civil, actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general. Totodată, art. 331 alin. (1) din Codul civil stabilește că actul juridic nul se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii sale.

În raport cu aceste dispoziții, instanța constată că actul juridic litigios, prin caracterul său simulat și prin neconcordanța dintre conținutul formal și scopul real urmărit, nu poate constitui un temei valabil pentru angajarea obligației contractuale de restituire a împrumutului pretins de reclamant. În consecință, se impune constatarea nulității contractului de împrumut din 09.12.2022, în măsura în care acesta a fost utilizat pentru a crea aparența unui raport juridic de împrumut inexistent în realitate, cu efectele prevăzute de lege.

Instanța precizează că această concluzie privește exclusiv raportul juridic dedus judecății și pretențiile formulate împotriva pârâtei. Eventuala existență a unei obligații de achitare a restului de preț al automobilului în sarcina lui Carp Nicolai reprezintă o chestiune distinctă, care nu poate fi transformată, prin intermediul unui contract simulat, într-o obligație de restituire a împrumutului în sarcina lui Surdu Valeria.

Întrucât pretenția principală privind încasarea sumei de 3 500 euro este neîntemeiată, nu există temei pentru admiterea cererii accesorii privind încasarea dobânzii de întârziere în cuantum de 18 318 lei, aceasta fiind solicitată în considerarea pretinsei neexecutări a obligației de restituire a împrumutului. În lipsa unui raport juridic de împrumut valabil, nu poate fi reținută nici existența unei obligații accesorii de plată a dobânzii de întârziere în temeiul art. 942 din Codul civil.

De asemenea, având respingerea pretențiilor reclamantului privind încasarea din contul lui Surdu Valeria, în beneficiul lui Covali Alexandru a datoriei în sumă de 3 500 euro, echivalentul în lei moldovenești conform ratei BNM la ziua executării hotărârii și a dobânzii de întârziere în sumă de 18 318 lei, instanța va respinge subsecvent și pretențiile reclamantului privind încasarea taxei de stat în sumă de 3 150 lei, taxei de timbru în sumă de 200 lei, a cheltuieli de asistență juridică în sumă de 8 201 lei și 1 200 lei pentru serviciile executorului judecătoresc.

Reieșind din cele menționate supra, cererea de chemare în judecată înaintată de Covali Alexandru împotriva lui Surdu Valeria cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 238-241, Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Covali Alexandru împotriva lui Surdu Valeria cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu

Copia corespunde originalului